

FRONTUL MĂRĂȘEȘTI

• ILUSTRAT •

Scopul acestei reviste este : de a propaga dragostea pentru Rege, Neam și Țară, de a strânge legăturile de camaraderie dintre foștii luptători, de a comemora faptele glorioase din războiul pentru întregirea Neamului, și de a pune la îndemâna Ostașilor dela Hotare o literatură de un înălțător patriotism.

Redacția și Administrația
BUCUREȘTI I
Strada Edgar Quinet Nr. 6

DIRECTOR: GENERALUL G. DRĂGĂNESCU
Inscrisă la Tribunalul Ilfov S. I Com. Reg. publ. per. sub No. 558/1939

Redacția și Administrația
BUCUREȘTI I
Strada Edgar Quinet Nr. 6

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Inchinare celor căzuți pentru Patrie

de MIRCEA DEM. RADULESCU

Și astăzi, cu simțirea pe veci însângerată,
Spre voi, spre cei mai falnici, mai bravi și mai iubiți,
Ne înălțăm mândria și lacrima curată,
Voi ce-ați căzut și totuși știu bine că trăiți.

În clipa-aceasta mare, de-avânt și de durere,
Cum ne-am putea deprinde cu gândul c'ați pierit
Cum să'nțelegem moartea, când gloria vă cere?
O! visul vrut-a jertfă și jertfa s'a 'mplinit !

Să vă s'ăvim, de-acuma, nebuni de bucurie?
Să plângem pe morminte, zdrobiți cu pieptul frânt ?
Dar cum să poată stropul de lacrimă să fie
Pr.nosul ce plătește un gest atât de sfânt ?

Ieri, înfrățiți cu brazda câmpiilor mănoase,
Treceți superbi și harnici, sub soarele-arză or;
În ochi aveți aprinderi de seceri și de coase
Și'n suflet bunătatea blaj nului ogor.

Ieri, urmărind în zare a voastre chipuri brune,
Plecate peste plugul urnit de patru boi,
Simțeam cum toată seva pădurilor străbune,
Cânta în v. ața caldă ce palpita în voi...

Și trupurile voastre să doarmă 'nsângerate ?
Și brațele 'n ordiate de forță să stea reci ?

Să stați cu răni cumplite în piepturile late,
Pe umede brazde încremeniți de veci ?

Nu ! N'ați murit. Știu bine. Nu e nici o putere
Să'nfrângă uriașa pornire de eroi;
Când sunteți fiii unui popor ce'n veci nu piere,
Cum ar putea să moară vreunul dintre voi ?

Cum ar putea să moară vreunul, să se sfarme
Gigantica-i statură cioplită în granit,
Când, fără de pereche al vostru fapt de arme
În ochii omenirii întregi s'a oglindit?

Nu ! N'ați murit. În marea și falnica bravură,
Cum v'a surprins avântul, Nemuritori voi stați,
Cu gestul vostru aprig tăiat în piatră dură
Ca'n baso-reliefuri ai Rom:ei tari soldați.

Purtați de uraganul suprem al vitejiei
Din mândrul vostru sânge un strop n'ați risipit;
El s'a'nfrățit cu brazda, cu holdele câmpiei,
Cu tot pământul nostru din jertfă plămădit...

Și mâine, când plugarii, sub zările blașine,
Vor trece iar în largul pământului tăcut,
Mai nalți vor fi stejarii și spicele mai pline
Și mai fecundă brazda pe care v'ați născut !

Să ne-aducem aminte...

de MIRCEA DEM. RADULESCU

Să ne-aducem aminte de toți cei ce-au căzut,
În lupta mare, sfântă făcând din piepturi scut,
Și'n pregătirea jertfei stri at-au: înainte!
Să ne-aducem aminte !

Să ne-aducem aminte de bunii camarazi,
Ce dorm de-a-lung de codrii, sub cetine de brazi
Și n'au la cap nici cruce, nici flori și nici cuvinte
Să ne-aducem aminte !

Să ne-aducem aminte de cei viteji și buni
Și'n fiecare clipă să facem rugăciuni,
Ei fost-au pentru Țară: Martirii jertfei sfinte...
Să ne-aducem aminte !

Să ne-aducem aminte, ca'n zile mari de hram,
De cei ce-au dat, prin moarte, viața unui neam,
Viața, ce'nfloreste pe albe oseminte...
Să ne-aducem aminte !

Când clopotele sună la sfinte sărbători,
Să ne-aducem aminte de-ai noștri scumpi feciori
Ce-au îngrășat câmpia cu sânge viu, fierbinte...
Să ne-aducem aminte !

Să ne-aducem aminte de morții noștri dragi,
Ce dorm în văi profunde și prin păduri de fagi,
Și care împlinit-au sfințite jurăminte...
Să ne-aducem aminte !

Să ne-aducem aminte, ca'n sfinte mânăstiri,
De Mucenicii Țării, de tainicii martiri...
În zilele de viitor, când ninge pe morminte...
Să ne-aducem aminte !

ZECE MAI

În ziua cea sfântă și mare
La zece-ale lunii lui Mai
Se vede-o ciudat'arătare
Pe-un deal dela Plevna, pe-un
plai !

Când florile 'ncep să s'arate
Acolo 'n tăcutele văi,
Din groapă ies moartele cete,
De-apururi jeliții flăcăi.

Ei vin de prin locuri, pe care
Ca vechile răni le cunoști
Pe unde-au stat șanțuri odată
Redute și taberi și oști.

Striviți și cu mâinile rupte
Și galbeni ca'n jalnicul foc
In ziua săbătecei lupte
Când bieții pieriseră 'n foc.

Fac roată și-o rugă murmură
Iar Valter și Șonțu și toți
Mai-marii ce'n frunte căzură
Stau jalnici acolo 'ntre soți.

Și stau cum stă omul ce-ascultă
Și nici o mișcare nu fac ;
Așteaptă cu grijă și spaimă
Un semn de departe și tac.

Deodată ei capul ridică
Dau chiot și'n zare privesc
Spre țara din care ieșiră
Spre scumpul pământ românesc

Și-ascultă, căci tunul azi cântă
Departe 'n iubitul pământ,
Puternic ca'n ziua luptării,
Dar altfel de cântec mai sfânt.

Vi-e teamă că n'o să mai cânte?
Că moartea vă fuse 'n zadar—
Dar țara trăiește ! Iar tunul
Ce limpede-o spune și rar.

Și ascultă.. iar țara-i departe,
Sunt deauri la mijloc și văi,
Și râul cel mare-i departe
De mame pe bieții flăcăi.

Și moartea cea veșnică 'nchise
Pe urmă-le tristele-i porți ;
Dar moartea lor viață ne dete;
Ferice de-asemena morți !

Iar ce-or fi șoptind ei pe vremea
Ce-ascultă cântarea de tun
Eu nu știu, căci nimeni nu poate
Pe morți să-i audă ce spun.

Dar cred că se roagă, sărmanii:
„Noi liberi pe voi v'am făcut
Iar Tatăl din cer să vă aibă
De-apururi subsfântul său scut !

GH. COȘBUC

Peste plaiurile mănoase ale Țării și în toate inimile românești
pâlpâie stindardul unei glorioase comemorări.

E 10 Mai, ziua Regalității și a Independenței noastre.

De peste șapte decenii poporul participă cu însuflețire la această
sărbătoare, al cărei simbol se leagă de însuși destinul lui : căci Regalita-
tea i-a adus PRESTIGIU și LIBERTATE, cele două imperative fără de
care nu se poate închea o națiune puternică.

În pagina de istorie care s'a scris la înscăunarea lui Carol I, pa-
gină continuată cu litere de foc și vitejie de Ferdinand cel Loial, se află
minunata epopoe a desrobirii unui popor și a închegării unei Țări.

România a isvorit din eroismul Conducătorilor ei care și-au pus
toată iubirea de glie și de neam în serviciul unui sfânt ideal.

Ce inimă de român nu tresaltă emoționată reconstituind faptele
glorioase ale trecutului și figurile mărețe ale celor doi Regi ?

Din toate piepturile românești să izbucnească un singur strigăt și
o singură nădejde:

Trăiască România ! — Trăiască M. S. Regele ! — Trăiască Conducătorul !

*

E ziua în care sunt sintetizate trei
sărbători: urcarea pe tron a primu-
lui rege al României, înțeleptul și
mult regretatul Carol I; independen-
ța țării și proclamarea regatului.

Amintindu-ne opera săvârșită de
înaintașii noștri, cari au pus bazele
României moderne, un legământ de
continuitate pe făgașul luptei trebuie
să fie crezul nostru permanent.

N'a fost nici ușoară, nici liniștită
viața neamului românesc pe aceste
meleaguri; istoria poporului român
a înregistrat multe amărăciuni, dar
credința în dreptate, solidaritatea tu-
tutor de acelaș sânge, dârzenia luptei
pentru apărarea ogorului strămoșesc,
au triumfat întotdeauna.

România nu e o noțiune geografi-
că; ea se bazează pe milioanele celor
de aceiaș limbă, de aceiaș credință,
strânși sufletește în jurul aceleiași
Patrii, Patria strămoșilor noștri ale
cărora oseminte înmormântate în pă-
mântul pe care l-au apărat cu viața
lor, ei, părinții părinților noștri, stau
chezășia sfințeniei drepturilor noas-
tre.

Popor pașnic, muncitor, cuminte,
românii nu vor nimic din ce nu e al
lor, iar conducătorii marilor țări na-
ționaliste vor înțelege mai bine de-
cât oricine țaria și trăinicia acestui
sentiment adânc săpat în inimile
noastre.

Sărbătorim ziua de 10 Mai, adu-
când prinosul nostru de recunoștință
generației trecute care ne-a dat în
primire făclia dragostei de țară spre
a o trece mai departe urmașilor
noștri.

Nevolnici am fi dacă n'am întreține
în sufletele tuturor iubirea nezăgă-
zuită față de plaiurile cari de veacuri
sunt leagănul românismului.

Trecutul ne dă forța de a crede în
destinele noastre și de aceea ziua
de 10 Mai înseamnă proslăvirea celor
cari prin jertfele lor ne dau pilda pe
care trebuie s'o urmăm și legământul
de a merge pe calea prevederii.

Evocând astăzi memoria celor ale
cărora mari fapte sunt sărbătorite de
românismul întreg, gândurile noastre
se îndreaptă spre o deplină unitate
sufletească a noastră a tuturor.

ZIUA EROILOR

29 MAI 1941

Astăzi 29 Mai când biserica noastră creștină sărbătorește Înălțarea la cer a Domnului Iisus Hristos, noi Românii avem încă a mare și sfântă sărbătoare, sărbătoarea Eroilor a acelor Români cari, prin faptele și sângele lor, au făurit Patria.

Sărbătoarea de astăzi ne vorbește despre cele mai sfinte din faptele săvârșite de Români, în timpurile trecute „timpuri de aducere aminte glorioasă; timpuri de credință și de jertfire, când strămoșii noștri, credincioși sublimi, ingenunchiau pe câmpul bătăliilor, cerând dela Dumnezeu armatelor, laurii biruințelor sau cununa martirilor și, astfel îmbărbătați, ei porneau unul împotriva a zece și Dumnezeu le da biruința, căci el e sprijinitorul pricinilor drepte, el a lăsat libertatea pentru popoare și cei ce se luptă pentru libertate se luptă pentru Dumnezeu“.

Chiar dela zămislirea poporului românesc în Dacia, din cele mai viteze popoare ale lumii de atunci, Dacii și Romanii, au început să năvălească peste frumosul pământ al Daciei hoardele barbare. O mie de ani de lupte crâncene, cum n'a mai dus alt popor în istoria lumii.

Retrași în munții care ne-au ocrotit întotdeauna poporul românesc n'a pierit.

După întemeierea celor două țări Muntenia și Moldova, au urmat alte sute de ani de lupte cu toți vecinii noștri, răi și hrăpăreți, cari vroiau să ne cucerească.

Credința și vitejia strămoșilor noștri, neînfricați și neadormiți, veșnic cu mâna pe sabie și cu ochii la hotare, au învins pe toți cei ce năzuiau să ne stingă graiul și să ne piardă țara.

Prin grele primejdii și prin crâncene lupte a trecut neamul nostru, până s'au văzut la un loc, mai întâi Muntenia cu Moldova și apoi Românii de pretutindeni.

În 1877, când goarnele și clopotele au chemat pe Români la luptă, Românii au plecat în grabă acolo unde-i chema datoria către țară: „Aveau și pene la picior și aveau și pene în frunte“ cum spune poetul, așa sburau atunci la luptă.

Din toate satele țării au plecat peste Dunăre zeci de mii de voinici și la Grivița cu sborul, la Plevna, la Rahova și la Vidin, ei au făcut minuni de vitejie, luptându-se pe acolo, cu greul și cu moartea“.

Mulți din ei nu s'au mai înapoiat. Au murit acolo departe în țară stră-

ină, doar cu zâmbetul pe buze împăcați că și-au făcut datoria și că în cer, colo sus locuiesc cei aleși.

Iar când vestea morții mele
Pân'la tine va sosi,
Bate munții și vâlcele,
Trupul meu spre a-l găsi!

Negăsindu-l te oprește
Și te'ndreaptă către cer:
Acolo vor fi cu mine,
Toți acei ce'n luptă pier.

Dar din sângele lor vărsat pe câmpiile de luptă, a eșit ca o floare luminoasă, independența Patriei.

Astfel România independentă s'a desvoltat și a înaintat în toate, sub marele și înțeleptul Rege Carol I.

La 1913 când din nou clopotele și goarnele au sunat chemând pe vitejii apărători ai țării, să cucerească ce aveau de cucerit“. Românii iarăși au răspuns la ordinul de mobilizare cu o grabă și cu un entuziasm cari a uimit lumea. Și cântau Românii:

Haideți iar să întindem hora,
Spre uimirea tuturor
Hora cea de mândre fapte
Ca la șapte zeci și șapte.

Salte arma, ranița,
Măi dușman dă-mi granița,
Că-s prea mulți flăcăi la joc
Și se'nvârte hora'n loc.

Și cu faptele lor minunate, ne-au mărit țara cu Cadrilaterul, vechi pământ românesc, pe care-l mai stăpânise odată Mircea cel Bătrân.

Dar soarta cea vitregă și nemilosă, a făcut să pierdem iarăși această frumoasă parte din pământul sfânt al strămoșilor.

Neamul Românesc, mai mult de jumătate era sub stăpâniri străine, că erau libere numai provinciile: Oltenia, Muntenia, Moldova și Dobrogea. Dar ceilalți Români? Cei din Transilvania, Banat Maramureș, Crișana, Bucovina și Basarabia gemeau sub juguri străine.

A trecut un sfert de veac de când iarăși goarnele și clopotele bisericilor, au chemat la luptă pe vitejii României; iar chemarea Regelui către ostași, grația mândru și înălțător:

OSTAȘI!

„V'am chemat să purtați steagurile voastre, peste hotarele unde frații voștri vă așteptă cu nerăbdare și cu inima plină de nădejde.

Umbrele marilor Voievozi Mihai Viteazul și Ștefan cel Mare, ale căror rămășițe zac în pământurile ce veți desrobi, vă îndeamnă la biruință, ca vrednici urmași ai ostașilor, cari au învins la Răsboeni, la Călugăreni și la Plevna.

Veți lupta alături de marile națiuni cu cari ne-am unit.

O luptă aprigă vă așteaptă. Cu bărbăție să îndurăm însă greutățile și cu ajutorul lui Dumnezeu isbânda va fi a noastră.

„Arătați-vă deci demni de gloria străbună.

„Dealungul veacurilor, un Neam întreg vă va binecuvânta și vă va slăvi.

FERDINAND I

Așa a grăit marele Rege Ferdinand I, iar ostașii Români în ajunul zilei Sfintei Mării au intrat în sfântul pământ al Ardealului.

Clocotiau codrii de mulțimea lor și de cântecele vitejilor.

De strășnicia lor în luptă și de vitejia lor s'au minunat străinii și chiar dușmanii i-au laudat.

Se vede iscusința în luptă și mândria că se luptă pentru neam și în cântecele lor pline de patriotism:

— Sus piciorul, măi recrute
S'a ivit dușmanu'n munte:
Hai cu toți să-l dăm afar,
Să scăpăm țara de jar.

Nu știu, Doamne, ce-o să fie:
Sus la munte-i vijelie,
Vijelie și furtună,
Norii pe culme s'adună,
Nu e nor venit din țări
Ci-s puteri din patru zări.

Umblă să ne cucerească,
Țara să ne-o stăpânească!

— Mândra noastră Românie

Nu-i cât o împărăție,
Cu patru țări cum să ție!
Se luptă cu patru țări
Și cădeau mândrii feciori
Cum cade ploaia din nori.

Și voi dealuri și voi munți
Și voi urieși cărunți
Și voi brazi de vând bătuți
Să vă uitați voi la noi
Cum ne luptăm pentru voi!
Dumnezeu să ne păzească
Țara noastră românească!

Dragostea de țară se vede și din scrisorile ce trimiteau de pe front, mândrelor:

— Mândro când o fi să mor,
Să-mi faci un buchet de flori
Și să-l legi peste mijloc
Cu un fir de busuioc,
Or să-l legi c'un fir din cap
C'ai avut cu mine drag
Și până-i face buchetu:
Să plângi să te doară pieptu;

JERTFA PENTRU ȚARĂ

Și cu el băgat în sân
Să pornești, mândro, la drum
Iar când o fi să pornești,
Părul să ți-l despletești,
Și cu părul despletit
Să cauți al tău iubit.
De-i vedea că nu e chip
Să mă găsești mai curând,
Tu în drum să te oprești
Și să plângi, să te jelești.
De o auzi cineva
Și-o veni de te-o 'ntreba:
— Ce-ai de plângi, fetico, așa?
Tu să-i spui atunci plângând
Că norocul ți-ai pierdut:
— Am avut un bărbat drag
Și-a murit luptând sub steag
Iar eu mândra lui iubită,
Am rămas nenorocită
Și am venit ca să-l văd mort
Trupușorul să-i îngrop.
Și după ce te-o îndrepta.
Să vii, mândro, a mă căta.
Să nu mă cați prin ogoare,
Nici în codru la răcoare;
Nici pe văi, nici pe vâlcele,
Nici în casă pe saltele:
Ci mă cată, mândro, cată,
Sus pe dealurile înalte
Unde-s tunurile așezate
Că-acolo eu dorm de moarte:
Lângă roata tunului
In spre dreapta dealului
Acolo dorm liniștit
D'un obuz în piept lovit
Plin de sânge închegat
Și cu pieptu sfărâmat

Să te apleci binișor,
Să mă iei la sânișor,
Mai departe să mă duci
Și de lucru să te apuci:
Să iei, mândro, o naframă
Să mă ștergi cu ea la rană;
Trupușorul să mi-l scalzi
Cu lacrimi de pe obraz
De împânzit să mă împânzești
Cu pânză de catifea
Neagră ca inima ta
Și așa împânzit,
Să mă pui, mândro în mormânt
Să mă astupi cu pământ.
După ce m'ăi astupa,
Să te rogi, mândruțo, așa:
Să te rogi la Dumnezeu
Să crească din trupul meu

Din picioare
Mândra floare

Iar din buze viorele
Trandafir și micșunele.

Din guriță
Fântâniță,

Din ochi negri, păhărele.
Să bei tu, mândro, cu ele
Să uiți dragostele mele
Iar la cap să-mi pui o cruce
Făcută dintr'un măr dulce
Și să scrii pe ea plângând:
— Aici zace al meu iubit
D'un obuz în piept lovit.

Om desăvârșit, — adică om în adevăratul înțeles al cuvântului, — așa cum îl vrea și Dumnezeu pe pământ, este numa acela care înțelege mai presus de toate, că el nu trebuie să trăiască numai pentru sine.

Să trăești, să muncești, să lupți și să mori pentru binele semenilor tăi, pentru Țara ta, pentru Neamul tău, — iată adevăratul scop pentru care Dumnezeu a dat omului viațuire pe pământ

Cel care înțelege viața și scopul ei în alt fel, cel care, strimt la minte, caută să nu facă nimic din ceia-ce i-se pare că nu'i aduce lui folos, — acela se aseamănă cu jivinele și cu viermii pământului, cari trăesc numai și numai pentru ei.

Prilejul de a te dărui altora, prin strădania ta, prin viața ta chiar, îl poți găsi în orice ceas și în orice zi a vieții tale între oameni.

Numai să vrei din toată inima să dăruiești lor, căci, vrând aceasta, poți implini fapte prin măreția căroră toate Neamurile lumii să te socotească un Sfânt !

Cum au ajuns oare Sfinții „Sfinți“, dacă nu prin faptele și virtuțile lor, închinat binelui obștesc, sau prin jertfa vieții lor, pentru credința în Dumnezeu-Tatăl?, — ceia-ce este tot un bine făcut semenilor, căci din credința lor a isvorât credința noastră a tuturor.

Numele acestor Sfinți îl poartă și'l vor purta veacurile din gură 'n

gură, de la un capăt la altul al pământului, — în timp ce acei oameni cari au trăit doar pentru ei, ca viermii, — chiar dac'au isbutit s'adune comori peste comori, — au fost înghițiți de besna morții și i-a acoperit uitarea tuturor.

Spre vecin:că amintire rămâne în- să jertfa pentru binele semenilor lor tăi !

Iată de ce, cea mai măreață jert' fă ce s'a putut aduce de când e lumea lume, și care, cea mai măreață va rămâne până la sfârșitul veacurilor, este jertfa cea fără de asemănare a lui Iisus Hristos, care, — de și Fiul lui Dumnezeu, — s'a lăsat răstignit pe Cruce, pentru mântuirea lumii întregi.

Ferice de acela care, înțelegând pilda Mântuitorului, a 'nțeles adevăratul scop al vieții omenești; jertfa de sine, spre binele semenilor lui !

O asemenea fericire nu poate fi hărăzită nimănui mai mult ca ostașilor

Ce pildă de jertfă mai înălțătoare poate fi alta, decât a ostașului al cărui sânge se varsă pentru binele Patriei lui ?...

Ce nume strălucesc oare mai mult și sunt pomenite cu mai multă evlavie, după numele Sfinților, ca numele ostașilor cei mari, cari au luptat și au murit pentru biruința Neamului lor ?...

Așa cum nu poate fi întunecată strălucirea soarelui, — nu este cu

(Continuarea la pag. 6)

Românii, sub comanda aceluia care, cu fapte a dovedit că e cel mai mare Român, au făcut minuni de vitejie și au înfrânt pe dușmani. Au arătat voinicii că știu să se lupte cu vrednicie, așa cum s'au luptat strămoșii.

Românii au stat dârzi și uniți, în fața puhoiului dușman și au învins.

Și atunci, praful s'a ales de oștirile dușmane care ne-au stat împotriva și au voit să ne răpească ce aveam mai sfânt: legea, neamul și moșia.

Dar, în luptele grozave, ori duși în lagăre, s'au stins sute de mii de ostași, de toate gradele, dela soldat până la general, lăsând pustiu și jale la cei scumpi de-acasă.

Nici cei din dosul frontului nu au fost cruțați.

Bolile grele, sărăcia și necazurile i-au doborât.

Astfel 800.000 de eroi, știinși din viață în anii cei grei 1916—1918 zac în pământul sfânt al patriei și pe mormintele lor curg astăzi razele

soarelui ca o bine cuvântare dela Dumnezeu.

Să nu-i uităm.

In sunete de clopote și cântece de clerici sărbătorim astăzi amintirea lor.

Cu pepturile lor au făcut zid împotriva dușmanului, cu sângele lor au stropit țărâna scormonită de fer și foc — cu sacrificiul vieții lor au făcut o Românie Mare, pe care noi urmașii lor n'am știut s'o păstrăm.

Cu capetele plecate și cu ochii în lacrimi vă cerem eroilor ertare.

EROI!

Vom lua exemplul de la voi, dela faptele voastre de vitejie.

Nu vom fi mai prejos de voi.

Cu sângele și viața noastră vom reintregi hotarele Țării, și vom ști la fel cu voi să suferim, să luptăm și să murim.

In curând peste scumpa noastră Țară va răsări iarăși soarele din 1918.

Inchinare oștirii Române

de MIRCEA DEM. RADULESCU

Ostași ai țării, falnici străjeri, lumină vie,
Români viteji, arhangheli slăviți, spre voi spre voi,
Ne îndreptăm simfirea de-apururea, Eroii,
Mântuitori ai vremii și paznici de moșie,
Apostoli ai credinței, piloți de veacuri noi!

In voi ne-a fost nădejdea prin vremurile grele,
Vlăstari ai țării noastre, pădure de stejari,
Stejari și brazi și paltini din vremurile mari,
Nebiruită oaste cu vulturi pe drapele
Ce-ați înfruntat furtuna cumpliților barbari!

In voi ne-a fost nădejdea de eri, de totdeauna,
In voi, în brațul vostru, în pieptul de granit
Ostași ai năzuinței și-ai visului sfințit,
Coloane neclintite când a bătut furtuna,
Intregitori de Țară, zăgaz nebiruit.

Pe unde voi trecut-ați, cresc luminoase fructe
Cohorte neînfrante, ostași semeți și duri,
Sterilitatea stepei în bezna din păduri,
Ați preschimbat-o 'n temple cetăți și apeducte
Tăind cărări pe fluvii și drum prin munții suri...

Din negurile vremii șiragul vostru vine
Și din vâltori de lupte răsare nesfârșit
Sub flamuri desfăcute, sub vișorul cumplit
Zdrobit-ați Semiluna pe câmpuri, la Rovine,
Și-ați înălțat altare pioase 'n Răsărit.

E lung șiragul vostru din vremi însângerate
Plăeși, panduri, arcașii străbunilor giganți,
Făuritori de țară și paznici de dreptate,
Ce-ați încheșat credința și sfânta libertate;
Și-ați reînviat la Plevna 'n aprigi Dorobanți.

Mărire! Slavă vouă, ostași din vremuri sfinte
Ce-ați avârlit rubine de sânge 'n scăpărări
Și-ați semănat moșia din zări și până'n zări
Cu jertfa voastră scumpă, Eroii, ce din morminte
Ați reaprins viața mult roditoare țări.

Mărire vouă șiruri de oaste neștiută,
Cu sfinți al căror nume s'a irosit pe cruci,
Voi ce-ți căzut prin codri, pe văi și la răscruci,
Schimbând mănoasa brazdă în aprigă rețuță,
Mărire! Slavă vouă, dragi șiruri de năluci...

E lung șiragul vostru, ostași fără de nume,
Chemați de idealul spre care năzuim,
Pădure secerată de moarte, ram cu ram,
Ce-ați suferit cum nimeni n'a suferit pe lume,
Martiri ce-ați dat, prin moarte, viață acestui neam

In veci mărire vouă! Sub flamuri și drapele,
Divizii, regimente, v'ați năpustit în sbor
Și v'au văzut, Mărăștii, în clocotul sonor,
Pe stânci, pe creste 'nalte și tot mai sus, spre stele,
Urcând asaltul aprig în marș biruitor!

V'a cunoscut câmpia, Siretul vă cunoaște...
La Mărășești, pe luncă, acolo unde cresc
Lăstarii noi, acolo, vitejii odihnesc...
Ostași fără de nume, pe-a voastre sfinte moaște
Se sprijină de-apururi pământul românesc!

Sub Regi de slavă vrednici ce-au isbutit s'o 'nchege
Hotarele străbune râvnite de dușmani,
Cu mari nădejdi, cu lupte, cu jertfe, ani cu ani,
Sub pronia cerească, dela soldat la Rege,
Slăvită fii oștire născută din Titani!

(Urmarea dela pag. 5)

putință a se șterge vreodată din sufletul Neamului amintirea vitejilor căzuți jertfă întru apărarea și păstrarea pământului strămoșesc!

De ce oare ne 'nfiorăm din creștet până 'n tălpi, când pomenim numele Vitejilor Neamului nostru, cari s'au jertfit de-alungul veacurilor, ca să ne lase nouă răzășia sfințită cu sângele lor ferbinte?...

Pentru că jertfa lor se aseamănă cu a Sfinților!

Nu de geaba dar se zice că: „Cea

mai frumoasă moarte, este moartea vitejească“

Fiecare dintre voi, dragi ostași, poate deveni nemuritor în amintirea Neamului, prin jertfa cea mare ce o puteți da, când va bate ceasul, — și acest ceas va bate curând, — luptând și murind pentru desrobirea hotarelor vremelnice cotochite de vrăjmașii noștri.

În sufletul fiecăruia dintre voi, nu trebuie să fie dorință mai arzătoare decât aceea de a săvârși cele mai mari isprăvi de vitejie, în luptă

cu dușmanul, — chiar dacă va trebui să cădeți până la unul!...

Fie ca, de azi înainte, până la împlinirea visului cel mare, — în toată clipa, voi să n'auziți în adâncul sufletului vostru decât gemățul fraților subjuugați, cari de la voi așteaptă mântuirea, — și fie ca, în ceasul acela, oricare dintre voi, prin măreția jertfei lui pentru Patrie și Neam, să devină un Sfânt al cărui nume să stea scris cu litere de aur în Calendarul Vitejilor Țării, spre a fi cu evlavie pomenit în vecii-vecilor!

PRĂZNUIREA EROILOR

29 MAI 1941

Prăznuim azi amintirea vitejilor noștri cari, cu sângele lor, au tras alte granițe pământului țării, în anii 1916—1919, cuprinzând astfel pe toți românii laolaltă.

Clopotele bisericilor vorbesc azi în limba lor despre vitejia celor opt sute de mii de oșteni cari și-au vărsat sângele pentru mărirea patriei noastre.

Fericiți cei cari înțeleg măreția jertfei acestor viteji și prăznesc azi amintirea lor sfântă.

Toate satele României sunt adunate în ceasul de față, la răscrucile drumurilor, unde sunt ridicate monumentele de piatră spre veșnica lor slavă și pomenire.

Mireasma de tămâe se ridică de pretutindeni la ceruri, mângâind sufletele dragilor noștri flăcăi cari de sus privesc acum la noi, fericiți că ne-au putut da, prin jertfa sângelui lor, puteri de viață nouă

Fi-vom oare în stare să ne arătăm și noi tot atât de vrednici ca ei, spre a le dovedi că jertfa lor n'a fost de prisos?...

Aduceți-vă aminte cum au plecat ei în vijelia războiului:

Unii au hohotit în plâns îmbrățișându-și pe cei dragi alții, mai dârji, au strivit pe furis o lacrimă în colțul genelor, ca să nu mârșească prea mult pe ai lor, iar alții, — cum a făcut blândul frate al celui ce scrie aceste rânduri, — după ce și-au luat rămas bun dela ai casii, s'au dus în coșar la boi, le-au cuprins gâtul cu brațele și le-au sărutat prelung ochii blânzi și triști, — apoi au pornit spre volbura războiului din care nu s'au mai întors.

Zeci de mii, sute de mii sunt mamele și soțiile acelor flăcăi plânși cu lacrimi fierbinți și a căror amintire nu se va șterge în vecii vecilor din sufletul Neamului Românesc, pentru marea lor jertfă de sânge, pentru vitejia lor neasemuită.

Zeci de mii sunt măicuțele bătrâne cari sfărâmă azi între genele lor jărativul lacrimilor, luând parte la această prăznuire ce se face pe tot cuprinsul României — și cari își aduc aminte cu câtă zdrobire a inimii s'au despărțit de scumpii și de dragii lor flăcăi, căzând sleite de puteri pe prisma casei sau în poartă, și petrecându-i cu ochii plini de plâns până ce nu i-au mai putut vedea.

Zeci de mii sunt văduvele lor, — pe atunci cu căminul abia înjghebat, — cari își amintesc azi, cu frân-

gere de suflet, cum nu se puteau despărți de tinerii lor bărbați, cum se acățau de gâtul lor, înțelegând, presimțind că aceia e cea din urmă îmbrățișare pe care le-o mai puteau da; că n'au să-i mai vadă niciodată... și că singura lor mângâiere rămânea copilașul ce țineau în brațe, — neștiutor că tăticul lui — se duce pentru totdeauna..

Și ei s'au smuls cu greu din îmbrățișarea mamelor, a soțiilor, a surorilor și a părinților, — ascultând de chemarea cea mare: chemarea Patriei care cerea jertfa lor pentru înălțarea ei...

Nici o putere din lume nu i-ar fi oprit, căci chemarea cea mare era făcută prin glasul tuturor străbunilor cari, de dincolo de moarte, din viața cea fără de sfârșit, le strigau: „La arme, copii! E rândul vostru acum!... Nemernic este cel care tremură!... Ticălos este cel care acum dă înapoi!... Nevrednic de Patria lui este cel care nu-i aude și nu-i ascultă porunca!...”

Și flăcăii noștri, auzind glasul acesta de foc, — ce venea de dincolo de moarte, — nu puteau să se lase covârșiți de alte simțiri decât acelea pe cari le-au avut strămoșii și le sădise adânc în sufletul, în sângele și în inima lor:

„Mai presus de toate, — Patria!”

Și, astfel, în ceasul cel mare, când a sunat goarna, ei și-au lăsat plugul în brazdă, și-au lăsat mândrele plângând, au lăsat satele fără veselia și tinerețea lor, au lăsat răspântiile fără hori și s'au dus ca să nu se mai întoarcă niciodată, să lupte pentru desrobirea fraților — să moară pentru mărirea Patriei lor!

S'au umplut atunci drumurile de

Spre voi, viteji al căror sânge a curs, — hotarul apărându-l, —
Ingenunchiat, tot Neamul astăzi își 'nalță sufletul și gândul!...
Spre slava voastră, din altare, se 'nalță fumul de tămâe,
Viteji a căror nume sfinte neșterse 'n veci au să rămâe!...

O, pentru voi, viteji ai Țării, cari ați căzut ca niște sfinți,
Nu sunt cuvinte de slăvire destul de tari și de fierbinți,
Ci numai lacrima ce pică,
Și'ngenuncherea noastră mută
Sunt, poate singure, prinosul ce'n slova voastră se ridică,
Vă'nvăluie ca o tămâe și urmele vi-le sărută!...

Nenumărate vor trece veacurile, — și Neamul nostru mereu înfiorat și covârșit de asemenea simțiri față de vitejii cari s'au jertfit pentru păstrarea scumpei noastre răzășii în stră-

chiuiturile lor rășboinice; au clocoțit văzduhurile de urale nesfârșite, au vuit munții, vuit-au văile, — și toți s'au dus să se adune sub steaguri, pornind batalioane fierbinți, la luptă, — unii spre munți, alții spre Dunăre...

Pe unde treceau, li-se aruncau flori, pe cari ei le prindeau din sbor, cu zâmbetul pe buze, le puneau la ureche, la capelă sau țeva puștii. Erau cele din urmă pe cari aveau să le primească! Se duceau la moarte sau la nuntă? Oriunde!, — tot trebuiau flori!..

Astfel într'aripați ca niște șoimi au sburat la luptă vitejii noștri, înțelegând că e rândul lor să nu fie mai prejos de străbunii cari le-au lăsat moștenire o Țară frumoasă și bogată pe care trebuie s'o păstrăm a noastră până la sfârșitul veacurilor! Cum și-au făcut ei datoria, o știm cu toții, — o știu azi până și copiii cari le-au citit în cărți isprăvile de vitejie.

Cine oare nu s'a cutremurat de măreția avântului cu care s'au jertfit ei, pentru Țară?...

Citind această mare Epopee a rășboiului nostru din anii 1916—1919, — cine oare nu se simte înfiorat din creștet până'n tălpi, în fața marilor pilde de eroism ale flăcăilor noștri? Cine nu și simte ochii înecați de lacrimi?...

Chiar și cei în potruva căroră am luptat, au recunoscut că vitejii noștri, — deși n'au avut atunci un armament coresponszător celui de care dispuneau potrivnicii, — în marile bătălii ce s'au dat, ei s'au acoperit de glorie ca niște adevărați Eroii!

Neamul care poate da astfel de viteji, — oricâte vitregii s'ar abate asupra lui, — va fi totdeauna în măsură să și îplinească năzuințele. Un astfel de Neam nu poate sta decât vremelnic sub neguri, — așa cum o dovedește întreg trecutul nostru istoric.

vechile ei hotare, — vor ingenunchia în această zi mare, pe tot cuprinsul țării și le va prăznu amintirea în vecii-vecilor!

VASILE MILITARU

•• AMINTIRI ••

Nu știu de ce, în viața mea, n'au fost zile mai frumoase, mai însorite, ca ziua de 10 Mai.

Parcă altfel îți sărută ochii dimineața răcoroasă. Când aripele pleoapelor se ridică, o lumină, așa de nouă și de plăcută îmbracă odaia, că te ui-mește cu aurul odăjdiilor strălucitoare sub lumânările din ușa altarului.

Zece Mai...

Se trezesc atâtea amintiri, de nu știu de care să-ți animi scrisul.

Anul trecut m'a prins ziua aceasta istorică în satul Vasâlcău, în satul moldovenesc, din preajma pădurii Trifăuțului, în satul hotărnicit sămănăturilor și de bărănuț fluviu ce-și toarce de veacuri și veacuri, povestea lui impletită cu toate basmele neamului românesc.

Abia se luminase geana răsăritului și ograda școlii înflori de forfot.

Am eșit în cerdac, în pălmuirea răcorii și'n lumina dimineții. Stânenii albaștri lăcrămau în veselia zilei. În colțul școlii tufele de liliac surădeau ca acei ochi de femei în care tinerețea vorbește cu inimile.

Troscotul ogrăzii era des, înrouat și verde ca un covor basarabean.

Școlarii veniau, cu gălăgie potolită, în hăinuțele curate, cu flori în mâini și cu stegulețe de hârtie. Și erau stegulețe multe-multe, de parcă Dumnezeu în vremea nopții sfâșiasse un curcubeu ca să-i adune culorile de 10 Mai, puii de moldoveni.

Fetițele purtau cămeși cusute cu flori și catrințe bătute'n fluturi și vârstate cu podoabele fânețelor.

Domnul învățător Bârlădeanu ieși în cerdac și înălță drapelul. Și atunci, odată cu steagul, din depărtările Podoliei, de după un umăr de deal, ieși soarele, aprins ca o arie de jatic, în pădure, de mult, când stăteau haiducii la hodină și la sfat.

Poate steagul s'a înălțat pentru cinstirea soarelui sau poate soarele s'a ridicat ca să împrumute strălucirea lui steagului... Și deodată valea se umplu de aur. Horbota de rouă se destrămă în aburi, risipindu-se în zarea de flăcări. Săgeți de aramă cutreerău livezile și pescărușii începură goana lor, albi, ca niște învăluiri de omăt.

— Ia !, făcu o găgălice de elev, înălțând un deget.

Larma ogrăzii se potoli, parcă dintr'o poruncă și cea dintâi privighetoare a dimineții începu să fărâme mărgăritarele lumii. Cântecul ei împânzi altarul firii, ca o chemare dumnezească. Dintr'o livadă răspunse altă privighetoare și alta de-aproape, dela un vecin.

În inimile tuturor coborise harul sfânt al farmecului. Poate lacrimile de pe stânjenei erau plâns adevărat, poate și'n ochii noștri sticleau mărgele, dar găgălicea aceea de moldovan a avut dreptate să strige: „Ia !...“ că prea îmbătător de frumos începuse privighetoarea ca să n'o asculte toată omenirea.

Școlarii au intrat în clasă; eu am rămas în cerdac în liniște și'n soare. Dincolo fluturau marama de borangic; în depărătrile de peste Nistru se deschideau ferești de cristal să năvălească, tot mai în potop, lumina. Peste pădure se lăsau veștminte de mătăasă și peste podgorii sculuri de beteală.

Apa printre grădini, călătorea încet, dornic s'asculte cântările primăverii, să fure melodiile, să le ducă din sat în sat, prin toată Moldova.

După slujbă, am eșit cu toții în ograda bisericii. Domnul învățător Bârlădeanu rosti o cuvântare, într'o aleasă limbă moldovenească. Apoi, după ce satul întreg a strigat „ura... ura...“, vroi să deie drumul copiilor.

— Eu v'ași pofti, domnule învățător, să mergem cu toată lumea la râu, vorbi gospodarul Andrii Popa.

— La râu ? se miră învățătorul.

Apoi că ghini a socotit Andrii Popa, s'amestecă Todiraș Voebună eșind dintre oameni, să mergem la râu și să cântăm pi mal „Trăiască Regele“.

Cu preotul în frunte, cu învățătorii și cu Nichifor Panase primarul, porniră toți pe huduța dintre livezi. Când să cârmească pe apă, s'auzi Niculai Ciubotăreanu răcnind din urmă:

— Ia'n stați măi, oameni buni, d'apoi așa merge treaba ? Fără steag înainte ?

Ajunse mulțimea ș'o opri.

— Iaca am luat steagu di la primărie, c'alminteri nu sâ poati ș'o să 'ngăduiți să-l duc eu înainte...

Soarele era acuma sus, în iia cerului; căldura creștea ca dintr'o aburire de cuptor înfierbântat. Imprejurimile murmurau parcă rugăciuni.

Pe mal se 'mpânzi lumea. Școlarii se grămădiră, după rânduiala obișnuită. Stegulețele însemnau : maci înfloriți, spic de grâu copt, cicori de pe haturi de ogoare...

Învățătorii așezau copiii, după voce. Înainte de-a 'ncepe cântarea, o fetiță, cât o șchioapă de înaltă, ridică două degete.

— Ci-i cu tine, Prăjină Irina ?

— Să spun o poezie, domnu învățător.

Învățătorii se priviră. Nu veniseră pentru asta.

— Lăsat-o sâ spuie, dom'le învățător, — interveni primarul, sâ videm ce vra sâ spuie...

— Hai, spune, încuviință domnul Bârlădeanu.

Prăjină Irina își îndreptă hurmuzul dela gât și iesi în față. Începu rar și puțin cam cepeleaș

Mult îi dulce și frumoasă

Limba ci-o vorbim.

Altă limb' armonioasă

Ca ea nu găsim...

Când isprăvi toată poezia, dintre femei una nu se putu stăpâni:

— Draga mami, Irinuca...

— Ei, acuma luați sama la mine, vorbi învățătorul. O să cântăm „Trăiască Regele“.

Și-a început din mulțime să se desprindă unul, doi, trei, zece douăzeci și să se așeze la spatele școlarilor, după glasuri.

Acolo, pe râu, în acea primăvăratecă zi de 10 Mai, am auzit cel mai frumos Imn Național cântat vreodată. Toți, cu dreapta în sus, cântau cu ochii, cu sufletul, cu inima lor românească.

Privighetorile tăcuseră; cucul nu-și mai striga numele undeva, într'un pom și mierlele aruncaseră flautele.

Atunci am văzut ieșind din casele de dincolo moldovenii. Era toată Coșnița pe mal. Și i-am văzut cum s'au descoperit și cum au înălțat toți dreapta spre cer...

Când muri cântecul, dela biserică porni glas de clopote să poarte vestire în țara de dincolo.

Era parcă chemarea Moldovei.

D. IOV

Crucea

Acolo sus, pe culmea 'naltă,
Pe culmea mândrilor Bucegi
Cioplită de-o creștină daltă,
Acolo, unde șoimii 's regi,

Privind nemărginirea -albastră,
Pe Caraiman, pe culme, sus,
Mântuitoare și sihastră
Se 'nalță crucea lui Isus.

Cine-a urcat-o sus pe creste?
Ce mucenic adevărat?
Din care biblică poveste
Sfințita cruce s'a 'nălțat?...

Purtată fără de hodină
De-a lungul veacurilor șir
Și 'n veci slăvită de lumină,
E crucea neanului-martir!

E crucea ce-a urcat Calvarul
S'ajungă, printre jertfe, sus,
Să ne păzească 'ntreg hotarul,
Din Răsărit pân' la Apus!

MIRCEA DEM. RĂDULESCU

AZI, CLOPOTELE...

Azi, clopotele cântă pentru voi,
Din turlă 'n turlă și din sat în sat,
Azi, clopotele cântă, pentru voi,
Așa cum au cântat când le-ați lăsat
Peste câmpii de jale și nevoi...

Azi, clopotele cântă pentru voi,
Cum au cântat în ceasurile grele,
Când ridicați de marele elan,
Voi ați pornit sub falduri de drapele
Și ați căzut cu fața la dușman.

E tot pământul țării presărat
Cu sângele și sfântul vostru os,
Iar gândul meu s'amestecă pios
Cu ritmul larg de clopote ce bat
Și flori de vis v'aduce azi prinos...

Azi, clopotele cântă pentru voi
Din turlă'n turlă și din sat în sat,
Așa cum au cântat când le-ați lăsat...
Azi, clopotele cântă pentru voi,
Nu c'ați murit, ci fiinc'ați înviat!

MIRCEA DEM. RĂDULESCU

SERGEANTUL PISOI

de CLUCERUL DINU

Un flăcău de prin plaiurile Muscelului, contingentul 1916, care a uitat pe camarazi, cu vitejia, îndrăzneala și dibăcia lui. Era fruntaș, printre fruntașii regimentului, când a sunat ceasul, să trecem culmile Carpaților — care ne despărteau de frații noștri din Ardeal. Și ce bucurie pe el! când a trecut în patrulă, scoborînd șoseaua șerpuită spre Bran.

— Liber! fără să mai dea răvaș finanțelor unguri — cum spunea el.

Cu ochii plini de o tainică bucurie, cu sufletul oțelit să lupte pentru desrobirea fraților, strânga pușca încercată cu înfrigurare știind, că este unul din voinicii, pe cari țara se reazimă azi.

Și spunea sergentului Buture Ion, șeful de patrulă: „Aud, parcă don sergent, plânsul fraților noștri robiți, care ne cheamă! Oh! Doamne, măcar o pălărie cu pene de cocoș să văd și știu eu ce să-i fac!...”

— Liniștește-te PISOI! nu miona, — i-a răspuns rîzînd sergentul Buture — pisica cu clopoței nu prinde șoa-reci! Nu te teme, vei vedea curînd și penele de cocoș

Și le-au văzut cu toții, pe când finanții pitiți după zidurile vămei, trăgeau în ai noștri. Și i-au pus pefugă, patrula de 5 înși a sergentului Buture, împușcînd vreo doi. Au trecut apoi înainte spre Moeciu de Jos și după ei avantgarda, ciocnindu-se cu honvezii, cari apărau trecătoarea.

Pușca lui PISOI scăpărase, doborâse câțiva dușmani și el rămăsese teafăr! Trăsese liniștit ca la poligon, cu înălțătorul de 200 metri, ascuns ca un viezure. Și iubita lui — cum îi zicea el armeei — nu-l înșelase...

Au trecut de Bran, falnicul castel cu metereze. Iată-i ajunși la Răjnov și dușmanul pierdea dinaintea lor. În urmă a luat-o cu toată Brigada, spre Șerkaia și pe Olt îi aștepta luptă grea.

Dușmanul începuse să-i stropească cu obuze mari și încăerările între patrulele noastre și cele dușmane se țineau lanț.

Câțiva camarazi din companie căzuseră, între cari și caporalul Filip Dumitru, din acelaș sat cu PISOI. El plînsese ca pe un frate drag și-i pusese cruce de mesteacăn la cap.

Sufletul lui se otelise însă mai tare. „Las că le arăt eu! — spunea el mereu. — Jocul de abia începe, fraților! Nu vă temeți, mai avem de furcă!...”

Oțul, pe care-l apăra mai dărz dușmanul le pusese barieră. Și în

ceasurile de veghe, când se găsea în avantposturi, PISOI, privea apa galeș și-i spunea: „Doar tu vorbești românește Oltule bătrîn! O să ne înțelegem și-o să ne arăți vadurile tale”.

Cîteva obuze care s'au spart la câțiva pași de el, i-au răspuns. În depărtare murmurul codrului din Perșani, părea să-l cheme.

Și au dat atacul în zorii zilei cu toată Divizia, au trecut apa ferme-cată și-au învins. Dușmanul fugea grăbit spre Făgăraș.

Au luat și două tunuri, pe care PISOI privindu-le cu dispreț — cum stăteau mute și reci — le-a spus: „Voi erați acelea care-mi trimeteați morcovii ăia stricați?” Le-a scuipat și a trecut înainte, în urmărire.

Au luptat apoi la Făgăraș, Calbor și Cincu Mare, până au venit zilele de restriște ale retragerii. Fiindcă unitățile noastre se subțiau, nu ne veneau ajutoare și dușmanul se întărea mereu.

Soldatul Drugă, complectas, se tot văita mereu și spunea: „Merge greu Ion fruntaș! merge greu! Ce ne tăcem?”

— Taci cobia dracului! — i-a strigat răstit PISOI, — o să vezi la urmă, până atunci ține-ți pliscul!

Și așa a fost, au trecut zilele grele dela Bratocea, retragerea în Moldova și iarna grea cu tifosul negru, care ne-a secerat mii de oameni.

Acum iată-i înțepenii cu dușmanul în față, pe plaiurile Vrancei. Hotărâți să piară până la unul, decât să-l lase să intre în Moldova.

Trecuseră toate necazurile, armata se înviorase, odată cu venirea primăverii. Unitățile s'au refăcut ca și armamentul și acum PISOI, „don caporal PISOI”, decorat cu „Bărbăție și credință” cu spade clasa II-a, de Marele și Bunul nostru Rege neuitat, Ferdinand I, se găsea cu regimentul pe Sușița, iar compania lui aproape de satul Câmpurile...

Când frontul românesc era înainte de Câmpurile, caporalul PISOI, cunoscut pe leica Tudora, care avea doi flăcăi pe front în regimentul 27 infanterie și o fată, Maria. Cuartiruite cu grupa lui de luptă cîteva săptămîni în casa lor.

Femeia în dorul băieților ei, îngrijise pe ostași și mai ales pe PISOI, cu multă dragoste. Și pasă-mi-te Maria, îl plăcea pe PISOI, pentru istețimea și voinicia lui, de care toți soldații vorbeau. Il îngrijea mai mult ca pe ceilalți și când îl vedea se înroșea toată.

PISOI era falnic cu casca lui de oțel pe cap, nu prea înalt la trup, po-

trivit, cu un chip prelung, plin de sănătate, în care sticleau doi ochi negri vii, ca de pisică. Sufletul îi era bun și credincios, nesemănînd cu neamul pisicesc. Ager la minte și la trup, când era vorba de luptă, nimeni nu-i sta împotriva.

Maria, era înaltă, bălaie, cu niște coșițe ca grăul copt și niște ochi ca viorelele. Mlădioasă ca o trestie, roștea de toate ale casei. O îndrăgise mulți flăcăi din sat, care erau acum plecați cu oastea, dar ea nu-și legase inima, spunînd că nu i-a sosit ur-sita.

Intr'o seară de Mai, într'o încăerare, dintre o patrulă de a noastră și una dușmană, PISOI, a fost rănit de un glonț la umăr și a fost evacuat la spitalul din Onești.

Aici a văzut el pe Mândra și Buna Domniță a tuturor Românilor, care a vorbit cu el, i-a dat țigări și cofeturi. Și nu mai uită de atunci pe Mândra și Frumoasa Regină, care-l mîngăiase și-l îmbărbătase, cu vorba blîndă și duioasă.

Spitalul era plin de răniți, de vitejii frontului. Cu toți vorbeise, îi mîngăiase, le dase daruri, le înălțase sufletele în suferința și greul răsboiului.

PISOI, o privea ca pe o sfântă și zilnic se închina închipuirii ei.

Viteazul caporal s'a tîmăduit repede și peste 15 zile, s'a întors pe front. Ce făcuse, ce dresese, nimerise tot la regimentul lui și în compania lui, unde ofițerii și camarazii îl așteptau cu dragoste.

Dar câți pieriseră de atunci? câți nu se mai întorseseră din spitale! În lipsa lui, — în urma unui atac aprig, — frontul românesc atacat de întrei dușmani, fusese împins peste Câmpurile și aici se înțepenise.

Măhnirea lui era mare, căci pierduse casa leichii Tudora și pe Maria. Pe Maria de care-i era acum dor și suspina ca după ceva neprețuit... Când și-a luat postul în primire, a privit spre Câmpurile cu jale și a spus noptei, care se lasă pe fronturi: „Au luat ei Câmpurile, dar eu tot o să mă duc s'o văd pe Maria! măcar de a-și înfrunta urgia cerului.

Cîteva zile în șir, PISOI a stat și-a tot privit câmpul de luptă și satul pierdut în zare. Fumurile vetrelor îi dau un dor nespuse de gingașa Maria și numărîndu-le putea spune, care este casa leichii Tudora.

Câte o împușcătură de armă, sau un ropot de mitraliere, mai gonea liniștea sectorului din când în când.

Intr'o noapte, caporalul PISOI, ars de dor, s'a furișat afară din șanțurile românești, cu gândul să se ducă la Câmpurile. A luat două grenade în buzunar și baioneta și a pornit pe poteca întortochiată spre rețelele de sîrmă dușmane.

Fruntașul Linteș, înlocuitorul lui,

era singurul care-i cunoștea nebunia ce voia să facă. Erau buni prieteni, se iubeau ca frații și Linteș, l-a însoțit până la jumătatea drumului, spre coasta care scobora în sat.

La plecare — i-a spus PISOI, — dacă Dumnezeu îmi va ajuta să mă întorc, vei ști că sunt eu, căci voiu miorlăi de trei ori. Toți soldații companiei știau miorlăitul lui PISOI, îl făcea așa de bine că jurai că este o pisică, care-și chiamă cotoiul.

Și a plecat PISOI, încet, tiptil, furișându-se după râpe, trecând pe brânci rețelele de sârmă, până a ajuns la pădurea de tufani, prin care șerpuiau șanțurile dușmane. Văzuse el bine — în zilele dinainte — unde era partea cea mai slabă și mai puțin păzită a frontului dușman. Într'acolo s'a avântat cu nădejde. S'a furișat printre șanțuri, cu o grenadă în mână gata s'o arunce în cel dintâi dușman ce l-ar fi văzut. A întâlnit pândari dușmani și s'a lipit de pământ, făcând pe mortul, apoi iar pornia la drum până a ajuns în sat.

Era noapte neagră și liniștea ei parcă te îngrozea! PISOI, care cunoștea satul bine, a pornit-o pe ulițele întunecate spre casa care-i purta dorul și dragostea.

A ajuns la biserică și-a făcut cruce mare și s'a oprit la a patra casă. Era înapoia frontului dușman și în sat cantonau două batalioane.

Nici o lumină, curtea era pustie, toți ai casei dormeau! Nimeni nu l'a simțit, afară de Mocanu, câinele casei, care a început să latre furios.

PISOI, l-a fluierat încet, s'a apropiat de el și Mocanu cum l-a simțit, a început să se gudure și să sară pe el. Cel dintâi prieten ce-l întâlnise în locurile dușmanului. Și câinele parcă simțea pericolul prin care trecea PISOI, căci îl privea cu niște ochi credincioși și speriați, lingându-i mâinile.

În tovărășia lui Mocanu, PISOI, a făcut înconjurul casei. Afară pe prispă se găseau câteva arme și-o pușcă mitralieră — semn că în casă se adăposteau dușmani! Ce să facă bietul PISOI, unde să bată? ca să-i iasă fata înainte? Intrase în cursa de șoareci! El falnicul caporal PISOI, se prinsese ca un șoarece prost! A stat, s'a gândit și parcă Mocanu, l-a înțeles, căci s'a ridicat în două labe și-a început să sgârâie la fereastra mică, care da în dreapta tindei.

PISOI a și bătut ușor în geam, apoi încă odată.

Un cap speriat a privit în noapte și văzând pe Mocanu că se gudură, la un om, a înțeles. Era Maria, pe care simțul dragostei a făcut-o să înțeleagă repede de ce era vorba. A deschis ochiul de geam și când l-a văzut pe PISOI l-a cuprins de gât, plângând de bucurie.

PISOI, i-a cuprins capul în mâini

și a început s'o sărute pe obraji și păr, spunându-i: „Dorul după tine m'a adus Mario!”

Și au stat de vorbă în șoapte peste un ceas, păziți de Mocanu și de lună, care răsărise mare peste pădurea de tufani. Când s'au despărțit, iubirii și-au jurat dragoste vecinică și PISOI, mai știa ce unități sunt cantonate în sat și din ce regiment dușman.

De atunci mai în fiecare seară venea să-și vadă dragostea, și de câteva ori, s'a întors cu câte o cască, sau armă dușmană...

Se furișă cu atâta dibăcie, că nimeni nu l-a putut dibui — nici la dușmani nici la ai noștri. Numai locotenentul lui și comandantul companiei știau de isprăvile lui de noapte. Ei făceau mare haz și raportau regimentului tot ce se petrecea în liniile dușmanului, fără să spună de unde au prețioasele știri.

*

Intr'o zi, — era cam pe la sfârșitul lui Mai, — se observase la noi, că dușmanul își schimbase unitățile, din fața sectorului. Le slăbise? sau le întărise? Nu se știa nimic.

PISOI, nu mai putuse pătrunde în sat de 4 zile, căci lucrurile se schimbaseră și sectorul era bine păzit.

Regimentul primise ordin să facă câteva incursiuni în șanțurile dușmane, ca să aducă prizonieri și să aflu, ce este nou la dușman.

Comandantul regimentului însoțit de comandantii de batalioane cutreeră compartimentele companiilor, ca să aleagă oameni încercați și hotărâți pentru această grea ispravă. Se aleseseră vreo 20. Iată-i ajunși și la compania lui PISOI.

Căpitanul PĂRVU, își adunase compania și împreună cu toți ofițerii primise pe comandant.

Colonelul a arătat băieților lui, despre ce este vorba și ce jertfă le cere. Apoi a strigat cu glas hotărât: „Să iasă înainte voinicii, care se cred în stare să făptuiască vitejia”.

Au eșt din rânduri treizeci de soldați și gradați, între care și PISOI.

Colonelul, i-a privit cu mândrie, s'a uitat lung la Căpitanul PĂRVU și a spus: „Frumos, Căpitane! Iată într'o singură companie 30 de voinici, cari vor să se jertfească pentru Țară!”

Era un lucru foarte greu de îndeplinit și ostașii știau că-și vor lăsa pielea la dușman.

Trebuiau numai 6 inși hotărâți, viteji și un gradat. S'a tras la sorț și au ieșit aceia, care trebuiau chiar în noaptea aceia, să facă incursiunea la batalionul II.

— Ca conducător — a spus Căpitanul PĂRVU, — am eu unul sigur domnule colonel. Este viteaz și isteț. Și-a strigat pe caporalul PISOI.

Colonelul îl cunoștea, căci își știa toți vitejii regimentului.

— Il cunosc, e bun de treabă asta — a răspuns Colonelul. — Dar cunoaște el bine locurile pe acolo?!

Căpitanul PĂRVU a zâmbit și-a răspuns: „Le cunoaște așa de bine d-le Colonel, că se plimbă la dușman, ca la el acasă!”

La popotă apoi, Căpitanul PĂRVU, a istorisit tuturor, de dragostea lui PISOI și de unde aveau ei toate știrile din liniile dușmane.

Se făcuse noapte, dușmanul trăgea mai des cu tunul și ropotul de mitraliere arăta, că este treaz și că ceva neobișnuit se petrece în liniile lui.

— Ii cunosc eu, — spunea PISOI liniștit — vor să ne sperie! Nu prea au oameni și-au pus să toace ca de privityhere și să bată toba mare ca la bâlci. Las'că viu eu la panorama voastră, acum, fraților! Aveți nițică răbdare!

Oamenii lui râdeau, dar el își ros-tea liniștit, pregătirea incursiunii, care trebuia s'o facă.

Cei șase camarazi sortiți să meargă cu el, se strânseseră în jurul lui. El le vorbi, îi dădăci, le arăta locul de eșire și de pătrundere în șanțurile dușmane, dădea fiecăruia un rost bine deslușit. Când să isprăvească, căci trebuia pregătită bine acea faptă, a venit lângă ei, și Căpitanul PĂRVU cu locotenentul Neacșu, comandantul de pluton a lui PISOI. Voiau să audă și să vadă ce-a pregătit PISOI, să le dea sfaturi, să-i încurajeze. În mâna lor era acuma renumele companiei.

— Ei? ești gata cu incursiunea? — a întrebat Căpitanul.

— Gata cu excursiunea, să trăiți don Căpitan! — a răspuns PISOI.

— Acum excursiune, incursiune, cum oi vrea să-i zici tu, PISOI, numai să iasă bine! Te cunosc, am toată nădejdea în tine — i-a spus el, bătându-l prietenește pe umăr.

Lui PISOI îi sticleau ochii de nerăbdare și mândrie și-a răspuns: „Nu aveți nicio grijă don căpitan! O să-mi ziceți ca totdeauna: Bravo caporal PISOI!”

— Vezi, că poate o să-ți zic: „Bravo sergent PISOI!” — a răspuns râzând Căpitanul.

— Să vă audă Dumnezeu! Să trăiți don căpitan!

— Dar vezi să nu-ți lași blana pe acolo! fiindcă mai avem nevoie de ea PISOI — i-a spus locotenentul Neacșu.

— E cam scumpă blana mea, să trăiți don locotenent! și n'are dușmanul gologani s'o cumpere — a răspuns PISOI râzând.

Le-a vorbit apoi căpitanul și locotenentul, i-a sfătuit, i-a învățat cum să facă și apoi i-a îmbrățișat pe toți, urându-le isbândă.

Pisoi a isprăvit și el de rostit toate. Era vorba să pătrundă în liniile dușmane mai multe patrule odată — între care și-a lui și fiecare să aducă câte un prizonier, sau doi. Isprava se hotărîse pentru ceasurile 3 dimineața. Mai aveau înaintea lor 5 ceasuri.

— Acum la odihnă, băieți! și când voiu suna adunarea, veniți colo sus, pe dâmbul „*Veveriței*“, cu toate sculele voastre! — le-a ordonat Pisoi.

Pisoi, nu s'a dus la odihnă, până nu a eșit din liniile noastre și-a dibuit pe cele dușmane.

La ceasurile 2½ din noapte era gata. Echipat cu casca, doi saci cu grenade, fără raniță și cu arma în bandulieră s'a suit pe dâmbul *Veveriței* și de acolo a sunat adunarea: Miorlau!... Miorlauauau... au! Miorlauuuu...

— Zât! — a strigat caporalul Drâmbă, neștiind de ce este vorba. Jurai că țipă o pisică...

La semnalul lui Pisoi, a răspuns și Osman, câinele ciobănesc al locotenentului Neacșu, Sultan, cotoiul, plutonierului major Niță și Zvârlugă pisica sublocotenentului Dimiu.

— Stați fraților! că n'am sunat adunarea pentru voi! — le-a spus Pisoi. Duceți-vă la vetrele voastre! Și bietele dobitoace au înțeles și-au plecat umilite spre bordeiele stăpânilor lor. Numai Osman, nu pleca, se gura pe lângă caporalul Pisoi și-i lungea mâinile.

— Hai! Hai frate Osman! du-te și tu! Iți înțeleg eu bucuria! Da vezi? astăzi nu te pot lua cu mine, prea ar fi cald pentru tine acolo. Și apoi blana mea și cu a ta, nu este tot una.

A înțeles și înțeleptul Osman și a plecat.

Peste câteva clipe oamenii lui Pisoi, gata de harță, erau lângă el. El i-a numărat, i-a așezat după cum îi sortise dinainte și apoi și-a privit ceasul la lumina unui chibrit, aprins de fruntașul Dovleac Moise. Erau trei fără un sfert.

— Mai avem un sfert de ceas fraților! Stați jos liniștiți!

La ceasurile 3 toți erau în picioare și-au pornit odată cu celelalte două patrule din care una condusă de un ofițer.

— Unul după altul, cum merg cocorii, fraților! așa! — le-a șoptit el.

În cap fruntașul Dinu Dobre, cu sacii plini de grenade, să plesnească. Apoi soldatul Nichifor Vlad, cu arma să zăpăcească, fruntașul Dovleac cu pușca mitralieră să stropească. În urmă Rogobete Ion, Fluture D-tru și Stan Vasile, cu revolvere și grenade, să nimicească. Așa le vorbise el, așa s'au așezat voinicii și-au pornit pe poteca ce-o știa atât de bine.

Tiptil, tiptil, aci furișându-se prin văgăuni, colo lipindu-se de pământ, au ajuns la rățelele de sârmă dușmane.

Câmpul de bătaie parcă amuțise în odihna zorilor de zi. Nici un sgomot nici o împușcătură! Caporalul Pisoi, a tăiat cu foarfecile sârma în trei locuri, spre coasta care cobora în sat.

Fruntașul Dovleac, a rămas acolo cu pușca mitralieră, ajutat de soldatul Fluture, gata să susțină retragerea camarazilor la caz de pericol.

Ceilalți au pornit printre rățelele tăiate, târându-se, pe brânci. Au ajuns cu bine la intrarea satului. Aici Pisoi, a lăsat pe Rogobete și pe Nichifor, care știa că pe acolo vor sosi haitașii și trebuia să ție drumul vânatului

Pisoi și ceilalți, doi flăcăi, voinici din Argeș, înalți ca niște uriași, au pornit înainte spre biserică.

Satul dormea adânc, ca și dușmanul, care nu bănuia ce i se pregătește! Iată-i ajunși la casa leichii Tudorii! Aici o mirare mare! Un soldat inamic se plimba înaltea casei.

— Mă ce o fi? — s'a întrebat Pisoi. Ce cinste pentru leica Tudora! are planton la casă, parcă e general, sau comandant de regiment! Dar al meu ești voinice!

A făcut un semn oamenilor și cât ai clipi din ochi, au tăbărit pe soldatul dușman, l-au legat cobză, i-au pus căluș în gură și l-au lăsat în primirea lui D-tru Dobre.

Apoi au intrat în curte, Mocanu l-a cunoscut, n'a lătrat și-au mers spre ferestruica, care da spre odaia Mariei. A bătut ușor în geam și Maria s'a și arătat spunând: „Te așteptam, iubite!“ S'au cuprins în brațe și s'au sărutat cu foc, parcă nu se mai văzuse de ani de zile. Cocoșii începuseră să cânte pentru a doua oară.

Pisoi, a întrebat mirat ce caută strața la poarta lor? Și Maria l-a lămurit: Eri noapte, un om străin a intrat în sat și a împușcat doi soldați dușmani, chiar pe ulița lor. Ne-au cercetat toată ziua — a spus Maria speriată — și acum ne-au pus strațe ca să nu fugim. Ce ne-o mai aștepta Doamne! Ne bănuiește pe noi și pe Tinca lui Răzor.

— Lasă Măriuco, n'avea teamă, că nu te lăsăm aici! Cât pentru strațe am avut noi grije de ea.

S'au sfătuit repede. Maria a îndemnat pe mamăsa, au luat câteva lucruri ce le trebuiau și au plecat cu Fiso. Nu'i simțise nimeni. În șosea au încărcat dușmanul legat, în spina lui Dinu și-au pornit la locul unde așteptau ceilalți. Ajunși acolo, niște bubuituri surde de grenade au început să se audă, gonind liniștea nopții. Patrulele celelalte se loviseră de dușman și-și făceau drum.

Câteva capete speriate priveau la ferestrele ce se luminau și curând câțiva soldați înarmați, fugeau spre biserică. Ceata lui Pisoi cu cele două

femei, moarte de spaimă, se lipiseră de pământ.

— Să plecăm don caporal! — i-a spus fruntașul Dinu.

— Nu! vreau să mai prind un vulpoi. Nu-mi ajunge unul.

Și, curând, din casa din marginea satului, au eșit doi soldați dușmani, alergând spre piața bisericeii. Unul s'a oprit să-și lege o moletieră care-i căzuse. Atât i-a trebuit. Pisoi cu Nichifor și Dinu au tăbărit pe el, și l-au legat cobză. Însă îndrăcitul apucase să strige! Când i-au pus călușul în gură, alarma era dată.

— Acum la drum băieți! Nu e timp de pierdut! — le-a spus Pisoi!

Și-au pornit repede spre locul unde se găsea Dovleac cu pușca mitralieră. În urma lor au țiuuit câteva focuri de pușcă, trase de soldatul dușman, care auzise țipătul celuilalt și văzuse umbrele românilor noștri fugind.

În șanțurile dușmane se vedea mișcarea, se treziseră toți și tunul începuse să bubuie mânios.

Pisoi nu și-a pierdut capul, și-a așezat voinicii ca cocorii, cu femeile la mijloc și-au trecut la rățelele de sârmă. El la urmă cu mâinile pline de grenade gata să le arunce de va fi nevoie, îi conducea pe toți cu șoapta. De aici vedea bine și pe Dovleac care era gata să-i apere cu pușca mitralieră.

Era însă mai greu la întors! Alarma fusese dată, aveau două femei cu ei și doi prizonieri, care se lăsau greoi de păreau de plumb. Apoi femeile, între care Maria, prețuia pentru Pisoi o lume întreagă! Au apucat să treacă prin rețele, fruntașul Dinu și Nichifor târând pe cei doi prizonieri și'n urma lor Rogobete cu leica Tudora și Maria.

Când să treacă Stan Vasile și Pisoi, o dâră albă a țâșnit pe tot câmpul luminându-i ca ziua!... Dușmanii văzuseră la lumina rachetei albe, tot ce se petrece.

Pisoi a și aruncat două grenade ofensive în șanțuri și Stan Vasile una.

O ploaie de gloanțe s'a năpustit pe ei, dar apucaseră să se strecoare în dosul puștei mitraliere.

Fruntașul Dovleac a început să stropească cu pușca mitralieră, în vreme ce ceilalți se strecurau tiptil, unul, câte unul, spre șanțurile românești.

Era un sgomot asurzitor! plesneau grenadele lui Dinu Dobre de te asurzeau. Păcănea pușca mitralieră a lui Dovleac de te îngrozea. Rachetele țâșneau dela dușman, una după alta!

Un glonț a lovit pe Pisoi în brațul stâng, altul pe Dinu Dobre la umăr, iar o schijă de grenadă pe Dovleac la cap, rănindu-i fruntea. Dar voinicii noștri nu se lăsau! Pisoi a stat tot timpul cu grenadele înaintea dușma-

nului, dând timpul celorlați să se furișeze în șanțurile noastre. Acolo erau în siguranță și-ai noștri, care pândeau întoarcerea lor, au început să descarce o ploaie de plumbi în dușman, care voia să pună mâna pe PISOI și DOVLEAC.

Înapoia liniilor întortochiate de șanțuri, aștepta cu nerăbdare colonelul și câțiva ofițeri, întoarcerea voinicilor ce făcuseră incursiunile.

Cei dintâi sosiți: Grupa lui PISOI, care aducea doi prizonieri și două femei.

— Ce este asta PISOI? l'a întrebat căpitanul PÂRVU.

— Pradă bogată! Pradă bogată! Să trăiți don căpitan! — a răspuns PISOI.

— Bine mă, văd eu! Pradă bogată. Ai adus doi în loc de unul! Ți-ai adus și pisica, dar ce-ai adus și pe soacră-ta? — l-a întrebat râzând colonelul.

Lucurile s'au limpezit în urmă și leica TUDORA cu MARIA, au primit voia să se așeze în satul FIȚIONEȘTI, până ce dușmanii vor fi goniți din Câmpurile.

Prada bogată era bună și s'a aflat multe dela cei doi prizonieri. Iar PISOI vedea zilnic pe MARIA.

PISOI, se întorsese cu toți cei șase voinici ai lui, dar trei din ei erau jumuliți rău. Frunzașul DOVLEAC era mai rău, căci spărtura de grenadă îi turtise dovleacul — cum spunea PISOI. El a fost evacuat la ONEȘTI. PISOI și cu DINU DOBRE, au fost pansați pe loc și n'au voit să plece de pe front.

Caporalul PISOI MARIN, a fost înaintat peste două zile sergent și decorat cu Virtutea Militară cl. II-a. Și a mai câștigat o poreclă în companie:

„Sergent PISOI, pradă bogată, prinde șoareci cu-o grenadă!”

În urmă în IULIE, când soarele a răsărit la MĂRĂȘTI, MARIA s'a întors acasă și era logodnica lui PISOI.

Pentru Țară și Rege

*Cu flamura în mână
Pleca-vom la război;
Căci goarna ce răsună
Vrea jertfe dela noi.*

*O, Rege, scumpă Țară
Părinti, strămoși slăviți,
Cu steagul sfânt și crucea
Vom fi nebiruiți!*

*S'alert drept la hotare,
O jur pe ce-am mai sfânt,
A țării opărare
Mi-e țelul pe pământ.*

*Cum au învins strămoșii
In vremuri de nevoi,
Tot pentru Neam și Rege
Ne vom lupta și noi.*

Când au înțeles flăcăii

In poiana cu umbrare
De mesteacăn și arin,
Horă mândră, horă mare
Joacă iute, joacă lin...

Pe delături bărbi moșnege
Se topesc în fum de pipe;
Babele țin sfat în lege
Și se scurg tihnite cupe...

Dar pe-a drumului fășie,
In albastrul fund de zare,
Ca mânat de-o vijelie,
Un voinic pe cal răsare.

Se oprese din joc flăcăii
Și cu toți es la drum;
Călărețul vine în goană;
Va sosi acum, acum...

„— Bună vremea!” „Bună, frate!”
„— Ia'n te-apropie, Primare!”
„Ține ici: de tot voinicul,
„Câte-un Ordin de chemare!”

Doar atât grăi trimisul
Și pieri precum venise.
Două babe stau năuce:
Par'că se trezesc din vise.

„— Adu, Doamne! — prinde-a spune
Un flăcău subțire 'n boiu, —
„Asta'i ună d'ale bune:
„Va-să-zică, iar războiu!”

„— Uiuu-iuu sărac te tine
„Măi Florine de ce taci?
„Zi din strune, măi Florine,
„Că te ia un car de draci!”

„— Ține sârba, măi țigane
„Că de nu, să fiu nebun,
„Te iau mâine 'ntre catane
„Și te vâr ghiulea pe tun!”

Sârba 'ncepe zdrumicată,
Și flăcăii saltă 'n vânt;
Parcă 'i horă fermecată:
Nici n'atinge de pământ...

Să te ții de-acum băete:
Intră'n horă moș Nichifor!
„— La o parte, mândre fete,
Că se schimbă sârba 'n vifor!”

Fără grai se dau înlături
Partătoarele de fuste,
Pe când hora care 'ncepe
Par'că'i horă de lăcuste:

De trei ori s'asvârle'n dreapta
Și pe urmă bate cinci;
Cad garoafele din p'epturi
Sub călcăe de opinci.

Și cum stau ca ofilite,
Măndrele mi-au prins a plânge,
Că'n garoafele strivite.
Ochii lor văd stropi de sânge

A tăcut de mult lăuta
Și'n poiană'i numai lună...
Pe imășul din „Cucuta”
Trăgănat un cânt răsună:

„Foieică de trifoi,
„Sună goarna de război...
„Sună goarna, sună tare,
„Să pornim peste hotare...”

„Cucuruz cu foaia lată,
„Pleacă țara să se bată,
„Cu ce liftă, nu se știe,
„Dar ce știu eu, știu atât:
„Cu ori cine-o fi să fie,
„Tot cu șapte mor de gât!”

VASILE MILITARU

Sus inima

Avem o mândră țară —
Prin timpi de jale-amară
Strămoșii se luptară
S'o scape de păgâni.
Azi singuri noi, Românii
Suntem în ea stăpânii,
Sus inima Români!

O lege-avem străbună —
Prin veacuri de furtună
Ea n'a putut s'apună
Strivită de păgâni.
Ne-a fost Cel-Sfânt tărie
Și'n veci o să ne fie:
Sus inima, Români!

În țara românească
De-apururi să trăească
Credința strămoșească
Și graiul din bătrâni.
Spre Domnul țării gândul
De-apururi noi avându-l,
Sus inima Români!

GHEORGHE COȘBUC

Oastea neamului românesc

Cântec ostășesc

de general C. DRAGU

Puterea morală a oastei neamului românesc, tezaur de neprețuit al gloriei străbune, scumpă și sfântă moștenire a eroilor legendari, a fost ca totdeauna, și de astă dată, la înălțimea datoriei de sânge pentru salvarea patriei și existenței noastre naționale din ghiarele distrugătoare ale comunismului și anarhiei nebune ce se deslănțuise în Capitală și în întreaga țară. Și așa trebuia să fie, fiindcă în trupul ostașului român curge sânge curat și neprihănit daco-roman. Sânge care a fost vărsat din belșug și fără precupețire timp de două mii de ani, pentru a apăra cu îndârjire glia strămoșească graiul dulce și frumos al mamei române și ființa etnică a românismului, contra tuturor dușmanilor și dinăuntru și din afară. În totdeauna puterea morală a oastei române a ieșit biruitoare și acoperită de glorie. Cine a crezut altfel, s'a înșelat amarnic, fiindcă n'a cunoscut ce este în adâncul sufletului ostașului român.

Am luat parte la răscoala țărănească din primăvara anului 1907. Eram căpitan de stat major, șef al biroului de operații al diviziei I-a T.-Severin. Să vă povestesc o scenă în adevăr înălțătoare și plină de măreție sufletească, din care se poate constata ce putere morală sălășluiește în sufletul ostașilor noștri.

În județul Mehedinți, nebulnia răsculaților a atins culmi nebănuite și neînchipuite de o minte omenească. Se devastă tot ce se întâlnea în cale, se omora fără milă, fără motiv și judecată: capiș satelor, preoți, primari și învățători. Era cu adevărat prăpădul lumii. Se sună însă mobilizarea, se trag clopotele bisericilor, se cîtește de către șeful de garnizoană ordinul de mobilizare a armatei. Ca prin farmec se face liniște în sat și cum printre răs-vrățiți erau și ostași cari trebuiau să plece la regimente, aceștia au aruncat sapele, furcile de fier, topoarele și-au luat în tralstă cele trebuincioase pentru hrană și au plecat imediat spre regimente, veseli, voioși și cântând cântece patriotice, învățate pe timpul când au fost sub drapel. Ajunși la regimente au fost repede echipați și trimiși cu unitățile spre satele răsculate. Un caporal dintr'un pluton ce înainta chiar spre satul lui, când era aproape de sat, se adresează astfel comandantului său: „Să trăiți, domnule locotenent! Rog bunătața dvs., când om ajunge în fața nenorociților de răsculați din satul meu, să mă lăsați să le spun eu câteva vorbe și să vedeți că au să se liniștească”.

Locotenentul răspunde: „Bine camarade, am să-ți îndeplinesc dorința”.

Rebelii ieșiseră înaintea armatei, la

marginea satului, înarmați și vociferau de se cutremura văzduhul, amenințând armata. Plotonul era gata de tragere. Locotenentul spune caporalului să grăiască ce-avea de grăit. El iese înaintea plotonului, cu arma la umăr și strigă tare:

„Fraților, sunt caporalul... din satul vostru, și văd și pe tata acolo. Fraților, liniștiți-vă și duceți-vă de vă vedeți de treabă. Tată, acuma sunt ostaș, am jurat în fața lui Dumnezeu și șefilor mei ca să-mi apăr țara și neamul contra dușmanilor dinăuntru și din afară. Tată, ostașul român trebuie să-și ție jurământul, că de nu, ne bate Dumnezeu! Du-te acasă, tată, că în tine trag chiar eu și te omor!”

Ca prin farmec, răsculații își vin în mințile lor, au aruncat ce aveau în mâini, au ingenunchiat, cerând milă și iertare. Au fost lăsați liberi să se ducă la casele lor.

Aceasta este puterea morală de neînvinș, cu care este înarmat ostașul român. Credincios lui Dumnezeu și comandanților săi, el păstrează cu sfințenie în sufletul lui taina sfântă a jurământului de credință. El este gata la datorie și jertfă, trăgând chiar în frații și părinții lui, dacă sunt nevrednici de numele de creștin și român, prin faptele blestemate îndreptate contra patriei și neamului său. Și de astă dată, când patria și existența neamului românesc erau în pericol de moarte și pradă dușmanilor dinăuntru, puterea morală a ostașului român a fost mai presus de orice așteptare, a atins cele mai înalte culmi de răbdare, milă creștină și vitejie. Ei n'au atacat, dar s'au apărat cu îndârjire și în două zile, dușmanii nelegiuții ai neamului au fost culcați la pământ pe întreg ținutul țării. (În 1907 răscoalele au ținut aproape o lună). Neamul românesc trebuie să fie mândru și vrednic de puterea morală a oastei sale. Fiindcă s'a făcut din nou dovada că ostașul român a fost și va rămâne pe vecie sentinelă neclintită la datorie, a românismului. Stâncă de granit de care s'au sfărâmat și se vor sfărâma pe vecie, toate nedreptățile, nelegiuirile și poftele hrăpărețe ale vrăjmașilor și dinăuntru și din afară. Oastea neamului românesc formează un bloc de oțel, începând cu comandantul de capetenie, Majestatea Sa Regele Mihai I, tânărul și iubitul nostru Rege, cu viteazul și vrednicul conducător al statului, generalul Ion Antonescu și până la ultimul soldat. Acest bloc de oțel va fi pe vecie numai în serviciul patriei și neamului românesc, gata de jertfă pe altarul sfânt al dreptății neamului, dreptate care, cu ajutorul lui Dumnezeu, trebuie să sosească cât mai curând.

Caii sar și frâu-și mușcă
Jos prin văi e fum de pușcă,
Corbi s'arată croncănind.
Stau de-atac dușmanii gata —
Uite-o 'n zbor întunecata
Moarte-acum spre noi venind!

Știm cu toții ce ne-așteaptă!
Sus spre Domnul mâna dreaptă
Ridicați-o dar, jurând!
Pentru sfânta noastră lege,
Pentru neam și pentru Rege
Toți c'o inimă și-un gând!

Nu mi te mâhni, copile,
Cine are 'n luptă zile
Nu s'atinge plumb de el.
Ori aici, ori-altă dată.
Moartea, nouă tot ni-e dată
Fiecăruia 'ntr'un fel,

Glas de trâmbiță răsună
Și coloanele s'adună
Fiți cu inimă, copii!
Nu e rece glas de-aramă,
Ci e jalnic plâns de mamă,
Plânsul sfintei Românie!

Tu ne vezi din cer, Părinte,
Fie-ți și de noi aminte
Că suntem și noi ai tăi!
Fie-i blestemat mormântul,
Cui își calcă jurământul
Și-am jurat pe cer, flăcăi!

Lasă tobele să bată!
Căpitane, du-ne-odată
Unde-i foc și unde-i fum.
Steagu 'n vânt! Trăiască țara!
Vesel sune-acum fanfara,
Dumnezeu cu noi de-acum!

GHEORGHE COȘBUC

Un cântec de jale și de biruință

10 MAI

„Tu, patria mea, aveai și tu gândurile tale, visurile tale...”

Și feciorii tăi stăteau roată, împrejurul tău, și așteptau semnul tău spre a merge la moarte pentru biruință...

Ei cântau imnul tău de glorie, imnul lor funebru :

„Pentru tine, datu-ne-ai tu viață, până ce se va odihni întru tine”.

*

Se încheiase secerișul...

Se adunau snopii...

Peste marea de aur dintre Carpații violeți și pontul albastru se lasă seara...

Sunau clopotele pentru Sfânta Maria...

Cum se ridică ciocârliă până în țăriile cerului, umplând văzduhul cu cântecul ei de bucurie pentru răsăritul soarelui, așa se înalță deasupra satelor dacoromane, în dimineața Sfintei Maria, zvonul sonor cu trâmbițele învierii:

— „Am trecut munții”...

Mergea Făt-frumos să scape dela smei pe Ileana Cosânzeana.

*

Ci în umbra lui, se târa trădarea...

Tovarășul lui de luptă îl vânduse pe prețul moșiei lui.

Mireasa avea să rămână la hainul care o ținea în lanțuri, iar mirele avea să fie ucis și sfârticat în bucăți de cel cu care legase frăție de cruce...

*

Și a venit atunci, asupra ta, o patria mea frumoasă, durerea cea fără speranță.

Ți-ai văzut moșia năvălită din toate părțile, satele și averile tale arzând, copiii tăi fugind îngrozii pe drumurile spre răsărit și spre miazănoapte, mormintele răsărind nenumărate, ca florile de toamnă, pe marginele căilor pribegiei.

Foc, foame, ger, boală, rușine, moarte !...

S'au întunecat atunci mințile tuturor...

Și fiecare nu s'a gândit decât la sine...

Pentru a-și scăpa viața, tot omul a devenit fiară, pentru părintele, pentru fratele, pentru fiul sau aproapele lui...

*

Ci în noaptea adâncă a suferințelor tale, vitejii tăi au clădit zid până la

cer cu piepturile lor tinere, pe granițele bătrânei Moldove !...

Și dușmanul n'a putut trece mai departe !

Iar domnul și doamna pământurilor și oștilor tale au cutreerat satele și orașele tale, au îmbărbătat pe viteji, au alinat pe părinți și pe bolnavi, au plâns după cei cari ne părăseau și cari, prea oboșiți, își cereau veșnică odihnă...

Ce trist e că putem uita !...

Copacii nu uită; ci ei păstrează încă, ani după ani, ramura care s'a uscat...

Florile nu uită: ele îmbrățișează foile uscate și se împodobesc în ele ca într'o haină a amintirilor...

Cei cari iubesc, nu uită pe cei ce nu mai sunt...

*

Ce trist e că uităm pe morții cari ne-au dăruit VIITORUL !

Noi am iubit traiul bun ! Ei au îndurat foamea...

Noi am fost leneși... Ei s'au sfârșit de oboșeli !...

Morții noștri, scumpii noștri morți, ne îndeamnă să luptăm, spre a nu lăsa ca jertfa lor să fi fost zadarnică.

Ei au dat viața lor !

Dar pentru ca viața aceasta să fie fructificată în viitor, e așteptată munca noastră.

Abia prin silințele noastre, sacrificiul lor va fi sfințit !...

*

Iisus a dat viața lui, spre a salva neamul omenesc. Dar noi trebuie să ne ostenim, pentru ca harul să ne fie împărțit și nouă.

Dacă suntem și rămânem răi, vom fi pe vecie blestemați !...

„Săptămâna Patimilor“ martirilor noștri trebuie să fie urmată de învierea vieții noi.

Căci ei au suferit și au murit; fără număr și fără cruțare...

Și femeile și copiii lor și-au pierdut, atâția viața, tot pentru noi și pentru viața cea nouă !

Ci noi trebuie să fim demni de acești răscumpărători, cari au grăbit mișcarea veacurilor, și cari au dat, prin pătimirea lor, într'o suflare, ceea ce mii de ani nu dăduseră...

Și trebuie să ne răscumpărăm în fiecare ceas viața noastră, prin biruința împotriva celor trecătoare.

Veniți, batalioane dragi, veniți
Din zări adânci, din mândrul nostru plai,
In ritm sonor și 'n tropote de cai,
Cu-avântul viu al șoimilor din siânci,
Veniți, batalioane dragi, veniți !
A voastră este ziua cea de azi
Cu fluturări de flamuri și drapel :
Vulturi de aur înălțați spre stele
Din simfonia codrilor de brazi...
Din cele patru unghiuri de hotare
Veniți, oșteni cu fețele bronzate,
Căjiți de viitor, oțeliți de soare,
In care de asalt și'n tancuri grele...
Să cânte 'n ritm de roate ferecate
Batalioanele motorizate !...
Veniți, hulani despicători de slăvi
In vuet și'n cadente de motoare,
Veniți cu aripi deslăcuie 'n soare
Escadre lungi de-aeriene năvi,
Sub cerul românesc plin de-avioane
Să reinvie-avciile romane !...

Cu voi alături merge oastea sfântă :
E oastea nevăzută care cântă
In inima ori-căruiă din noi,
E oastea neștiută de Eroi,
Ce din noianul vremilor s'avâniă
Să îndrumeze vremurile noi...
Sunt voveozii care s'au jertfit,
Sunt sfinții noștri ziditori de Țară,
Ce trec cu tănuita lor fantară,
Cu steagul lor de gloanțe sdrențuit...
Sunt morții dela Plevna și Smârdan,
Ce vin șirag in fiecare an ;
E glasul unui Neam fără sfârșit
Ce'n tald de steag și'n piepturi de granit
Iși cântă cu oștiri biruitoare
Mărețul cântec de Neatârnavare !

MIRCEA DEM. RADULESCU

FROM THE COLLECTION OF THE

BCU Cluj / Central University Library Cluj

REGELE FERDINAND I

